

РЕШЕНИЕ

№ 787

гр. София, 05.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав,
в публично заседание на 18.01.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **10105** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 195б от Закона за водите (ЗВ) и чл. 166 от Данъчно процесуалния кодекс (ДОПК).

Образувано е по жалбата на „Напоителни Системи“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], район „Овча купел“, [улица], чрез упълномощен юрисконсулт, срещу Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № 58/09.10.2023г., издаден от Директор на Б. дирекция „И. район“, [населено място].

С жалбата се твърди, че актът е незаконосъобразен, тъй като не е надлежно мотивиран. Искане се отмяната на АУПДВ.

В съдебно заседание, жалбоподателят, чрез процесуален представител поддържа жалбата с искането за отмяна на АУПДВ. Претендират се и разноските. Отделно сочи, че според вещото лице по СИЕ корекционният коефициент е 0,7, не 1,3. В тази връзка се претендира и нищожност, т.к. неправилно е приет коефициент от 1,3 от органа и затова при издаването на АУПДВ е допусната материална незаконосъобразност.

Ответникът - Директорът на Б. дирекция „И. район“, чрез процесуалния си представител изразява становище за неоснователност на жалбата. Подробни съображения излага в депозираните по делото писмени бележки. Посочва, че неотнормено към конкретния казус вещото лице по СИЕ е приело, че не е налице превишение на разрешените за ползване водни обеми/ до 4,5 млн. м3/годишно/. По

делото е нямало спор, че липсва такова превишение. Коефициентът от 1,3 е приет, поради друго. Съгласно представена Таблица са превишени норми за водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 2 ЗВ и затова приложимият коефициент е определен на 1,3 в съответствие с чл. 12, ал.3, т. 2 от Тарифа за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, приета с ПМС № 383/2016г. Моли за отхвърляне на жалбата като неоснователна. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

СГП не изпраща представител.

Настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени приетите по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

„Напоителни Системи“ ЕАД е титуляр на Разрешително за водовземане от повърхностен воден обект с № 01420030/09.06.2021г., издадено от заместник министър на околната среда и водите/л.32 и сл./. Целите на водовземането са земеделски за обществено водоснабдяване за напояване на земеделски култури - 13 472 дка, изградени поливни площи в района на НС“В.“, а предметът на водовземането е язовир „Б.“, изграден на река М. на около 12 км от [населено място]. Разрешеният лимит е до 4,5 млн. м³/годишно, а разрешеният режим на водовземане е от месец април до месец октомври. Крайният срок на разрешителното е 31.05.2031г. В раздел „Задължение за плащане на такса за предоставено право на водовземане“ от разрешително № 01420030/09.06.2021г. на „Напоителни Системи“ ЕАД е вменено задължение да плаща такса за водовземане, съгласно размерите и сроковете, определени в Тарифа на Министерския съвет по чл. 194 от З. за водите /ЗВ/.

При извършена служебна проверка от експерти на БД И. на 20.02.2023 г., обективизирана в Констативен протокол № Пз-055/20.02.2023г./ л.23/ за дължими такси по разрешително с № 01420030/09.06.2021г. е констатирано, че не е заплатена дължимата такса за водовземане от повърхностни води за периода 01. 01.2022г. – 31. 12.2022г., в размер на 5297, 07 лева.

В КП№ Пз-055/20.02.2023г. е посочено следното: Общото количество вода, използвано за напояване, през периода 01. 01.2022г. – 31. 12.2022г. от яз. „Б.“ за НС „В.“ е 2 716 448 куб. м., съгласно предходна проверка, при която е съставен протокол КП № Пз- 021/26.01.2023г./ л. 86/. Таксите се определят както следва: за периода от 01. 01.2022г. – 31. 12.2022г.по Разрешително № 01420030/09.06.2021г., $T = E \times W \times 1,3 = 0,0015 \times 2\,716\,448 \text{ куб.м.} \times 1,3 = 5297,07 \text{ лева}$. Като: Т е размер на дължимата такса, Е- 0,0015 е единичен размер на таксата за водовземане от повърхностни води, съгласно чл. 12, ал.1, т.3 от Тарифата, W - 2 716 448 куб. м.е измерен и използван годишен воден обем за периода 01. 01.2022г. – 31. 12.2022г. по разрешително № 01420030/09.06.2021г., 1,3 е единичен размер на таксата съгласно чл.12, ал.3, т.2 от Тарифата за таксите за водовземане,за ползване на воден обект и за замърсяване, приета с ПМС № 383/2016 г.

КП № Пз-055/20.02.2023г., ведно с покана за доброволно изпълнение и уведомление за започване на производство по установяване на задължението са връчени на „Напоителни Системи“ ЕАД, като титуляр на разрешително № 01420030/09.06.2021г., с писмо изх. № ПО- 02 -199/20.06.2023г. на Б. дирекция „И. район“. „Напоителни системи“ ЕАД е поканено в 7-дневен срок доброволно да заплати задължението си по чл.194, ал.1, т.1, б. “а“ ЗВ по Разрешително № 01420030/09.06.2021г., а именно дължимите такси за водовземане от язовир „Б.“ за периода 01. 01.2022г. - 31.

12.2022г., в размер на 5297, 07 лева, изчислени на база „ декларация по чл. 194б от ЗВ с вх.№ КД- 04-1782/03.02.2023г., справка с вх. № КД 05-265/25.01.2023г.“ и съгласно Тарифата за таксите за водовземане, ползване на воден обект и за замърсяване, приета с ПМС № 383 от 29.12.2016г., заедно с дължимата лихва за периода на забава, възлизаща на 226,83 лева.

В указания 7-дневен срок дружеството не е извършило плащане на задълженията за водовземане. Това не е сторено и към датата на издаване на АУПДВ и до приключване на съдебното дирене не са представени доказателства за плащане.

Въз основа на проведеното административно производство е издаден оспорения АУПДВ от Директор на Б. дирекция „И. район“, с който са определени задължения на Напоителни Системи“ ЕАД с ЕИК[ЕИК], а именно такси за разрешеното право на водовземане от повърхностни води, съгласно № 01420030/09.06.2021г., за периода от 01. 01.2022г. до 31. 12.2022г. в следния размер: главница - 5297, 07 лева, както и дължимата законна лихва за периода на забава, изчислена за периода от 16.02.2023г. до 09.10.2023г..

От правна страна актът, е мотивиран по следния начин: “ предвид дадените ми правомощия с разпоредбите на чл.159 б ал.1 от Закона за водите, въз основа на документите по чл. 196 б ал.2 от Закона за водите и във връзка с чл. 194 , ал. 1, т. 1 б.“ а“ и ал. 6 от Закона за водите, във връзка с чл.166 от ДОПК, декларация с вх.№ КД- 04-1782/03.02.2023г., справка с вх. № КД 05-265/25.01.2023г. и съгласно чл.1, ал.1, б. „а“, чл. 3,ал.1, чл. 7, ал.1, ал.3, чл.11, ал.1, посредством чл. 12, ал. 1 т. 3 и ал.3, т. 2 от Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, приета с ПМС № 383/2016г.“

По делото е приета административната преписка и представените допълнително от страните доказателства. В рамките на съдебното производство, по искане на жалбоподателя е допусната и назначена съдебно-счетоводна експертиза с цел установяване размерът на дължимата такса за водовземане за посоченият период с оглед приложимата тарифа за периода. Съдът кредитира заключението в частта само относно направените изчисления за дължими такси по коефициент 1,3 и по коефициент 0,7 със следващи се лихви в двата алтернативни варианта. При коефициент 1,3 изчислена таксата е 5 297, 07 лв. и лихвата е в размер на 421, 79 лв., при коефициент 0,7 , таксата е 2 852,27 лв. и а лихвата е 227, 12 лева. В останалата част с изразено мнение за приложимост на коефициент 0,7, поради наличие на предпоставките, визирани в чл. 12, ал.3, т.1 от Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, приета с ПМС № 383 от 29.12.2016 г., заключението по СИЕ не се кредитира, тъй като то се произнася по въпроси от компетентността на Съда.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав, като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК, обосновава следните правни изводи:

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена в съответствие с изискванията за форма съдържание и приложения. В съответствие с изискването на чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, като подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт и при липса на отрицателни процесуални предпоставки. Като такава - подлежи на разглеждане по същество.

Разгледана по същество е основателна.

Оспореният акт е издаден от компетентен орган в кръга на предоставените му по закон и в рамките на отредената му териториална компетентност. Съгласно разпоредбата на чл. 195б от ЗВ, Директор на Б. дирекция „И. район“ е компетентен да издава актове за установяване на публично държавно вземане относно вземанията за незаплатените по реда на чл. 195а, ал. 1 такси от същия закон. Приложени са доказателства, че издателят на АУПДВ заема посочената длъжност. АУПДВ е в писмена форма, подписан.

Относно претенцията на ответника в устните състезания за „нищожност“ на акта, конкретните съображения са, че неправилно е приет коефициент от 1,3 и така при „издаването на АУПДВ е допусната материална незаконосъобразност“. Относно тези доводи на жалбоподателя следва да се отбележи, че поначало, нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора - т.е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма и липсата на каквото и да е основание и изобщо на възможност за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до нищожност на посоченото основание. Т.е. - нищожност на административния акт при наличие на материална незаконосъобразност е налице, когато напълно липсват материалноправните предпоставки, визирани в хипотезата на приложимата материалноправна норма; когато актът е лишен изцяло от законово основание; когато акт със същото съдържание не може да бъде издаден въз основа на никакъв закон, от нито един орган. Иначе казано - административния акт е нищожен поради противоречие с материалния закон тогава, когато разпоредените правни последици са противоположни или съществено различаващи се от предвидените в правната норма така, че се явяват нетърпими от гледна точка на правния ред, а от делото такава констатация не се следва.

От друга страна, Съдът намира, че процесният АУПДВ не е надлежно мотивиран, което рефлектира върху правото на защита на жалбоподателя. Съгласно ТР № 16 от 1975 г. на ОСГК на ВС мотивите към административния акт могат да бъдат изложени и отделно от самия акт в съпроводителното писмо или в друг документ, най-късно до изпращането на жалбата срещу акта на по-горния административен орган, ако изхожда от същия административен орган, който е издал акта. Липсата на мотиви към първоначалния административен акт не съставлява съществено нарушение на закона и в случаите, при които по-горният административен орган е потвърдил мотивирано акта. В случая конкретни съображения за приложения коефициент не се намират в нито един от посочените в тълкувателното решение видове документи. Не са такъв документ писмените бележки на ответника от съдебното производство за защита тезата на административния орган. Неясни остават съображенията на органа за прилагане на коефициент 1,3 при изчисляване размера на дължимата такса.

Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 3 от ДОПК, публични са държавните и общинските вземания за такси, установени по основание със закон. Основанието за дължимост на такси за водоползване е регламентирано в Закона за водите, който предвижда заплащането им, когато използването на водите се осъществява въз основа на издадени разрешителни или без основание. Според чл. 195б, ал. 1 и ал. 2 от ЗВ,

вземанията за незаплатените по реда на чл. 195а, ал. 1 такси по този закон се определят с акт за установяване на публично държавно вземане от директорите на басейнови дирекции, издаден по реда на чл. 166 от ДОПК. Актът се съставя въз основа на писмени доказателства, включващи: 1. извлечения от сметките, по които постъпват таксите; 2. платежни и други счетоводни документи, издадени от лицата, използващи водите; 3. покана към лицето за доброволно изпълнение; 4. констативни протоколи от извършения контрол за изпълнение на задължението. Конкретният размер на дължимата такса се определя с подзаконов нормативен акт, като приложимият по време механизъм на изчисляване на таксите е регламентиран в Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване.

Разпоредбата на чл. 194, ал. 1, т. 1, бук. „а“, вр. ал. 2 от ЗВ предвижда, че за правото на използване на повърхностни води се заплаща такса за водовземане, която се определя на базата на отнетия обем вода и съответните норми за водопотребление, определени в наредбата по чл. 117а от ЗВ. На основание чл. 117а, ал. 2 от Закона за водите е издадена Наредба за нормите за водопотребление, приета с ПМС № 371 от 22.12.2016 г. Съгласно чл. 1, ал. 2, т. 2 от Наредбата за нормите на водопотребление, разпоредбите ѝ се прилагат при изчисляване на годишните такси за водовземане по реда и начина, определени в тарифата по чл. 194, ал. 6 от закона. В Наредбата в табличен вид са посочени съответните/ конкретни напоителни норми за различните/конкретни земеделски култури, изчислени в куб.м на декар за година. С чл. 1, ал. 2, т. 2 от Наредбата за нормите на водопотребление, препращането е към Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, чийто чл. 3, ал. 1 сочи, че таксите за водовземане от повърхностни води и от подземни води се определят на базата на отнетия обем вода, целта на ползване на водите и съответните норми за водопотребление съгласно Наредбата.

Ключово в случая се явява приложението на коригиращият коефициент по чл.12 ал.3 от Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, приета с ПМС № 383 от 29.12.2016 г., при изчисляване размера на задължението/ таксата.

По силата на чл.12 ал.3 от Тарифата, когато водовземането е за напояване, единичният размер на таксата се умножава, както следва:

1. когато отнетият обем вода е по-малък от или е равен на обема вода, изчислен по съответните норми за водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 2 ЗВ, за съответните култури - по 0,7;
2. когато отнетият обем вода е по-голям от обема вода, изчислен по съответните норми на водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 2 ЗВ, за съответните култури - по 1,3.

В настоящият казус безспорно повърхностните води са използвани за напояване. Използването на водите и водните обекти за стопанска дейност е възмездно /чл. 8, ал. 2 ЗВ/. За водовземането от повърхностни води, като форма на правото на използване на водите, се дължи такса за водовземане /чл. 194, ал. 1, т. 1, б. "а" ЗВ/

Същевременно в АУПДВ не са изложени надлежни мотиви за възприетия коефициент от 1,3 за изчисляване размера на таксата.

По делото са приложени две декларации от жалбоподателя по чл. 194б от ЗВ/ л.54,55 и л.84/ с посочен все отнет годишен воден обем от 2 716 448 куб.м., но с различен коефициент- 1,3 и 0,7.Приложени са справки, че общото количество вода, използвано

за напояване, през периода 01. 01.2022г. – 31. 12.2022г. от яз. „Б.“ за НС „В.“ е 2 716 448 куб. м.

Вярно е, както сочи ответника, че по делото е приложена и Таблица / л.56/ за изчисляване на обеми вода за напояване през 2022г., съгласно Наредба за нормите на водопотребление. В Таблицата са посочени съответни земеделски култури, полята площ, норма за потребление/ в куб.м на декар/ и т.н. Според Таблицата общият обем вода по норми за водопотребление/ предвид съответните земеделски култури/ възлиза на 164 900 куб. м., а отнетият годишен воден обем е 2 716 448 куб.м.В този смисъл с оглед таблицата би могло да се приеме наличие на хипотеза на чл.12 ал.3 т.2 – „когато отнетият обем вода е по-голям от обема вода, изчислен по съответните норми на водопотребление, определени с наредбата по чл. 117а, ал. 2 ЗВ, за съответните култури - по 1,3“. Тези съображения, които са принципно верни според Съда, се излагат едва с писмената защита на ответния орган. В оспорения АУПДВ и цитирания в него КП№ Пз-055/20.02.2023г. липсват каквито е да е фактически констатации за превишаване на конкретни норми за водопотребление, определени с наредбата по чл.117а, ал. 2 от ЗВ за съответни земеделски култури, не е обсъдена визираната таблица, а при обширно посочване на различни нормативни актове, Наредбата за нормите на водопотребление, приета с ПМС № 371 от 22.12.2016 г.,не е и спомената. Писмените бележки на ответника в съдебното производство не съставляват документ в смисъла на ТР № 16 от 1975 г. на ОСГК на ВС в които мотивите към административния акт да могат да бъдат изложени отделно от самия акт.

От друга страна, е недопустимо с решението си съдът, издирвайки конкретно приложимите материалноправни разпоредби по отношение на приетия коефициент от 1,3 да предполага какви са фактическите основания, мотиви на органа, както и въз основа на тях да дописва липсващите фактически съображения за размера на дължимата такса/главницата/ и приложимите материалноправни основания за това. Въпросите относно приложимият коефициент за определяне конкретния размер на задължението не са обсъдени в административния акт, поради което същият е немотивиран и не може да се иска от съда да замести административния орган в задължението му да установява фактите и обстоятелствата въз основа на които е издаден АУПДВ.

Предвид изложеното е налице отменително основание по чл. 146 т.2 от АПК, поради липсата в оспорения АУПДВ на задължителните реквизити по чл.59, ал.2, т.4 АПК - фактически и правни основания.

Следва да се отбележи за пълнота, че с оглед чл. 195б от ЗВ, вземанията за незаплатените по реда на чл. 195а, ал. 1 такси по този закон се определят с акт за установяване на публично държавно вземане от директорите на басейнови дирекции, издаден по реда на чл. 16б от Данъчно-осигурително процесуалния кодекс. Съгласно чл. 16б ал.2 от ДОПК, ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за

публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в Административнопроцесуалния кодекс. Процесното производство по издаването на АУПДВ е започнало служебно, по инициатива на административния орган, който го е издал, поради което отмяната на акта не възстановява висящността на административното производство. Такава висящност би била е налице в хипотеза за образуване на производство по подадено искане за издаването на административен акт, какъвто не е настоящият казус. Компетентният административен орган при липсата на такава висящност сам преценява дали да образува ново административно производство за издаването на административен акт, установяващ дължими от адресата публични държавни вземания, без да е необходимо съдът да му връща административната преписка със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 от АПК ответникът следва да бъде осъден да заплати сторените от жалбоподателя разноски в производството, както следва: 50 лв. за държавна такса, 400 лв. възнаграждение за вещо лице и 100 лева за юрисконсултско възнаграждение.

Поради това и на основание чл. 173 ал.1 от АПК, Административен съд София-град, 81 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на „Напоителни Системи“ ЕАД с ЕИК[ЕИК], Акт за установяване на публично държавно вземане № 58/09.10.2023г., на Директора на Б. дирекция „И. район“ – [населено място].

ОСЪЖДА Б. дирекция „И. район“ [населено място] да заплати на „Напоителни системи“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] сумата в размер на 550 лева, представляваща направени разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване са касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: